

EUROPEAN UNION

EU MISSIONS

ADAPTATION TO CLIMATE CHANGE

**PRILAGAJANJE GORENJSKE REGIJE
NA PODNEBNE SPREMEMBE**

20.03.2025

#EUmissions #HorizonEU #MissionClimateAdaptation

Misija Prilagajanje podnebnim spremembam

Svet gorenjske regije
Cesta Staneta Žagarja 37
4000 Kranj

Kranj, 16. 11. 2022

Lokalna energetska agencija Gorenjske
Slovenski trg 1
4000 Kranj

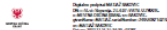
Številka: SGR-2022/19-1

Izpis sklepa 6. točke, EU misija za prilagajanje podnebnim spremembam, uspešna prijava gorenjske regije, 19. seja Sveta gorenjske regije

Svet gorenjske regije je na svoji 19. seji, ki je potekala dne 10. 11. 2022, pri 6. točki dnevnega reda »EU misija za prilagajanje podnebnim spremembam, uspešna prijava gorenjske regije«¹ soglasno sprejel naslednji sklep:

Sklep 6.1:
Svet gorenjske regije potrjuje pristop regije k Misiji Prilagajanje podnebnim spremembam in pooblašča za izvajanje, koordinacijo in podpis Lokalno energetske agencije Gorenjske (LEAG).

Matjaž Rakovec,
predsednik Sveta gorenjske regije

Listina misije

Podpisani zastopam regijo ali lokalni organ, ki se mora prilagoditi podnebnim spremembam.

Organ, ki ga zastopam, je zavezan prizadevanju za doseganje podnebne odpornosti do leta 2030.

Organ, ki ga zastopam, je zavezan spodbujanju regionalnih in lokalnih prizadevanj za prilagajanje z vključevanjem državljanov v proces odločanja ter s spodbujanjem naložb iz javnih in zasebnih virov.

Organ, ki ga zastopam, je pripravljen sprejeti nekatere od naslednjih ukrepov, da bi se ustvarili pogoji za doseganje odpornosti proti podnebnim spremembam in podprla misija Prilagajanje podnebnim spremembam:

- uporaba najboljšega razpoložljivega znanja za izvajanje ocen podnebnega tveganja v naši regiji in zagotovitev, da bodo imeli vsi dostop do rezultatov;
- uporaba tega znanja za podpora državljanom, podjetnikom, znanstvenikom in snovalcem politik pri oblikovanju in sprejemanju ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam;
- načrtovanje poti, po katerih bodo naše regije do leta 2030 postale odporne proti podnebnim spremembam;
- vključitev državljanov v proces odločanja in omogočanje državljanom, da sodelujejo pri preizkušanju ali ocenjevanju različnih rešitev za prilagajanje;
- mobilizacija virov in razvoj dejavnosti v naši regiji za doseganje ciljev prilagajanja;
- podpora predstavitvam in uvajanju rešitev prilagajanja podnebnim spremembam;
- sodelovanje pri izmenjavah izkušenj in dejavnostih sodelovanja z drugimi regijami;
- pregled skupnega napredka pri doseganju ciljev misije in prispevanje k prilagoditvi poteka in usmerjanju ukrepov misije.

Regionalni ali lokalni organ, ki ga zastopam: Gorenjska regija

Država: Slovenija

Ime in priimek: Črtomir Kurnik

Kontaktne podatki: info@leag.si, crtomir.kurnik@leag.si

Podpis:

18.11.2022

Lokalna energetska
agencija Gorenjske
Slovenski trg 1 • 4000 Kranj • Slovenija

To: Gorenjska region

From: STRITI, svetovanje za trajnostni razvoj, *Member State Facilitator of MIP4Adapt*

Subject: Commitment to Technical Assistance (TA) delivery plan

Member State facilitator (MSF): STRITI, svetovanje za trajnostni razvoj, Nataša Beltran responsible for direct communications with Gorenjska region

Date: 24.10.2023

I, the undersigned representing in my capacity Gorenjska region, do hereby commit to collaborate in receiving the services from the EU Mission Implementation Platform for Adaptation to Climate Change (MIP4Adapt) outlined in the agreed Technical Assistance Delivery Plan, making available the resources necessary for utilise the subsequent outputs identified in that plan.

I understand that if Gorenjska region does not abide by this agreement then MIP4Adapt reserves the right to terminate the technical assistance service with immediate effect.

Signature: Črtomir Kurnik

Date: 24.10.2023

director, Local Energy Agency of Gorenjska

Lokalna energetska
agencija Gorenjske
Slovenski trg 1 • 4000 Kranj • Slovenija

Člani delovne skupine – tehnična pomoč

IME	ORGANIZACIJA
Nataša Beltran	STRITIH, svetovanje za trajnostni razvoj
Urška Bizjak	BSC Kranj
Eva Štravs Podlogar	RAGOR
Klemen Srna	SORA
Simona Špehar	LEAG
Črtomir Kurnik	LEAG

Pričakovani učinki

- Z **izvajanjem prilagoditvenih ukrepov** bo Gorenjska postala regija, ki se uspešno prilagaja podnebnim spremembam in zmanjšuje njihov negativen vpliv na družbo, gospodarstvo in ekosisteme.
- Z **okrepljeno podnebno odpornostjo** bo regija bolje pripravljena na izzive, kot so ekstremni vremenski pojavi, dolgotrajne suše in poplave.
- Ukrepi bodo omogočili **trajnostno upravljanje naravnih virov**, izboljšali kakovost bivanja ter zaščitili ključne gospodarske dejavnosti pred posledicami podnebnih sprememb.
- Z vključitvijo na **naravi temelječih rešitev**, izboljšanjem infrastrukture ter ozaveščanjem prebivalcev se bodo tveganja za zdravje, varnost in gospodarsko stabilnost bistveno zmanjšala.
- Poleg tega bodo ukrepi pozitivno vplivali tudi na **finančni vidik**, saj bodo zmanjšali stroške povezane z odpravljanjem škode zaradi podnebnih ekstremov in podprli dolgoročne prihranke z učinkovitejšo rabo virov ter investicijami v trajnostne rešitve.

Strokovna delavnica Misije prilagajanja podnebnim spremembam gorenjske regije (maj, 2024)

3. ANALIZA UKREPOV PRILAGAJANJA NA PODROČJU TURIZMA

IME in OPIS ukrepa	Finančna izvedljivost	Sistemska izvedljivost	Časovna izvedljivost	Odgovorni in Sodelujoči	Ukrep je (+ ali -) povezan z drugimi sektorji (naštejte sektorje in opredelite povezavo + ali -)	SINERGIE z drugimi ukrepi (politik prilagajanja ali drugih politik)	UČINEK na krepitev podnebne odpornosti (navesti podnebno tveganje)	UČINEK ukrepa na ranljive skupine	Kateri POGOJI morajo biti izpolnjeni za izvedbo ukrepa?	Kateri so OVIRE pri izvajanju ukrepa?	Določite KAZALCE spremljanja izvajanja ukrepa
1. Desezonalizacija, novi, inovativni produkti z večjo dodano vrednostjo, ki bodo podpora celoletnemu turizmu	E	✓✓	○○	O: POLITIKA in gospodarstvo S: JZT (javni zavodi za turizem), TG (turistično gospodarstvo), lokalno prebivalstvo, občine, država EU	+ Gledanje + Kultura + Sport + MICE + Wellbeing + kmetijsko + promet	4 M215 M21	VISOK / SREDNJI / NIZEK		Sprejemanje odločitev Povezovanje Držnost in dobre ideje Zagotovitev sredstev		
2. Spodbujanje in vzpostavljanje pogojev za razvoj trajnostne mobilnosti (kolesarske poti, javni promet)	EE	✓	○○	O: NI, MOPE S: občine, država, lokalni prebivalci, lokalna podjetja, TG	+ Promet + Narava - Gledanje + Zdravje - PLETISKE NA PAVODU	3, 7			Varne kolesarske poti Dobri javni promet + ALTERNATIVE ZA Zavedanje uporabnikov o pomenu trajnostne mobilnosti (PARKIRALNICA)		
3. Spodbujanje energetske samooskrbe	E	✓		O: država, občine, LEAG RRA	+ PROMET + PROMOTOR	1, 2, 4, 5			Spodbude Izobraževanje Povezovanje		ZMOGLIVOSTI E. OHRANJA RAZNEVE RESUL
4. Upravljanje turističnih tokov oz. obiska naravnih vrednot in območij v celem letu - uvajanje koncepta nosilnih zmogljivosti v turizmu, prehod na OVE	EE	✓✓	○○	O: HANDELA S: JZT, občine, TG, RA, TNP, ministrstva	+ PROMET + NARAVA + SAMOOSKRBA + DESEZONALIZACIJA	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12			Podatki Analize Sodelovanje zakonodaja opracila načrti načrti		ZATEČNA SITUACIJA

TURIZEM

IME in OPIS ukrepa	Finančna izvedljivost	Sistemska izvedljivost	Časovna izvedljivost	Odgovorni in Sodelujoči
5. Aktivnosti vezane na zimске produkte in ohranjanje zimskih središč ob zavedanju posledic PS (dvig temperature, ekstremni vremenski pojavi)	EE	✓✓	hitra ○○	O: S: JZT, TG, občine, lokalno preb., RA, TNP, ministrstva
6. Spodbujanje in razvoj prehranske samooskrbe OHRANJANJE KMET. DEJAVNOSTI	EE	✓✓	hitra ○○	O: MKGP S: kmeti in potencialni kmeti, KGZS, občine, MKGP, RA, LAS
7. Vzdrževanje in energetska učinkovitost infrastrukture vezane na turizem	E	✓✓	○○	O: UPRAVLJANJE S: MOPE, ZRSUN
8. VELIKE MEDVARNOSTNE PRIREDITVE				
9. SPLOŠNO OZAVESČANJE PREB. IN OBISKOVALCEV KOMUNIKACIJA OB EKSTREMNIH POJAVIH				

leag

RAZVOJNA AGENCIJA SORA

BSC

RAGOR

Gorenjska Gremo gor.

STRITI

V Kranju po nočnem deževju poplave, plazovi, zaprte številne ceste (avgust, 2023)

Poškodovana kanalizacijska cev – Kranj (avgust, 2023)

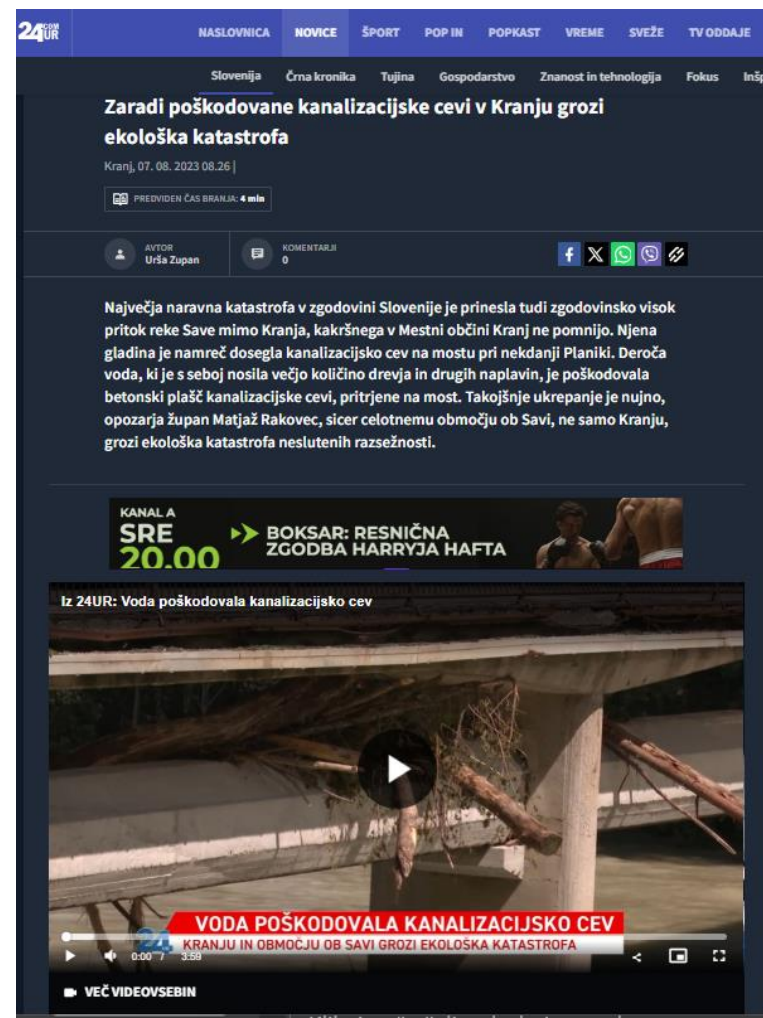

7. 8. 2023

Zaradi poškodovane kanalizacijske cevi pod planiškim mostom v Kranju po ujmi grozi ekološka katastrofa

Največja naravna katastrofa v zgodovini Slovenije je prinesla tudi zgodovinsko visok pritok reke Save mimo Kranja, kakršnega v Mestni občini Kranj ne pomnijo. Njena gladina je namreč dosegla kanalizacijsko cev na mostu pri nekdanji Planiki. Deroča voda, ki je s seboj nosila večjo količino drevja in drugih naplavin, je poškodovala betonski plašč kanalizacijske cevi, pritrjene na most. Takojšnje ukrepanje je nujno, opozarja župan Kranja Matjaž Rakovec, sicer celotnemu območju ob Savi grozi ekološka katastrofa neslutnih razsežnosti.

Betonski plašč, ki obdaja kanalizacijsko cev – ta dovaja odpadne vode z območja **Mestne občine Kranj (MOK)** – je na več mestih močno poškodovan. Pristojni se bojijo usodne poškodbe cevi, na katero je priključeno približno 25.000 ljudi (to predstavlja približno tretjino kranjskih občanov in dve tretjini šenčurskih), kar bi povzročilo razlitje fekalnih voda v Savo. V tem primeru bi se bilo nemogoče izogniti ekološki katastrofi – ne le na območju Kranja, temveč tudi na predelih vzdolž Save po Sloveniji in tujini. Za

EUROPEAN

Podnebne grožnje za Slovenijo

Legenda:

Rdeča: Poslabšanje
se že dogaja

Rumena: Možno, še
ni določeno

Modra: Ni
pomembno oz. se
ne pričakuje
poslabšanja

Kronične	Povezane s temperaturo	Povezane z vetrom	Povezane z vodo	Povezane s trdnimi masami
	Zvišanje temperature (zrak, voda, morje)	Spremembe vzorcev vetra	Spremembe vzorcev in vrst padavin (dež, toča, sneg/žled)	Obalna erozija
	Vročinski stres		Nihanja padavin in vodnega režima	Degradacija tal
	Spremenljivost temperature		Zakisevanje morja	Erozija tal
	Topljenje permafrosta		Vdor slane vode	Utekočinjenje tal
			Dvig morja	
			Vodni stres (pomanjkanje vode)	
Akutne	Vročinski valovi	Ciklon, tajfun	Suša	Snežni plazovi
	Vdor hladnega zraka/pozeba	Vihar (vključno s snežnimi, prašnimi in peščenimi)	Polnjenje podtalnice	Zemeljski plazovi
	Požari v naravi	Tornado	Močne padavine (dež, toča, sneg/žled)	Udori
			Poplave (obalne - poplavljanje morja in jezer, poplavljanje rek in hudournikov, poplave meteornih voda, poplavljanje podzemnih voda, mestne poplave, poplave kraških polj)	
			Preboji ledeniških jezer	

Oblikovanje strategije prilagajanja Gorenjske regije na podnebne spremembe

- Identificiranih je deset občutljivih sektorjev, ki so pomembni za prilagoditev regije:
 1. Regijsko - prostorsko načrtovanje
 2. Upravljanje voda
 3. Gozdarstvo
 4. Kmetijstvo
 5. Infrastruktura in stavbe
 6. Turizem
 7. Javno zdravje
 8. Varstvo pred naravnimi nesrečami in ekstremnimi vremenskimi dogodki
 9. Varstvo narave
 10. Promet

Prostorsko načrtovanje

Če ne bodo izvajani prilagoditveni ukrepi na področju prostorskega načrtovanja se bodo povečala tveganja za preživetje in zdravje ljudi, zmanjšala se bo stabilnost gospodarstva zaradi ogroženosti infrastrukture kot posledice neustrezne rabe zemljišč, in nezmožnost urbanega okolja, da absorbira negativne učinke ekstremnih vremenskih dogodkov, kar vodi v večjo ekonomsko in socialno ranljivost skupnosti.

1. Priprava in uveljavitev standardov zelenega prostorskega načrtovanja na Gorenjskem v vseh prostorskih načrtih
2. Povezovanje z drugimi sektorji (npr. turizem, upravljanje voda, večja usklajenost med nosilci urejanja prostora)
3. Implementacija sistema in ukrepov zelene in modre infrastrukture Gorenjskem (obvladovanje padavin na izvoru, upravljanje z urbanimi vodnimi krogi)
4. Zniževanje učinkov toplotnih otokov

Upravljanje voda

Povečana tveganja poplav in suš bodo povzročila večjo škodo na infrastrukturi, povečala tveganja za zdravje ljudi, zmanjšala dostopnost do kakovostnih vodnih virov ter negativno vplivala na naravne habitate.

1. Načrti upravljanja voda (povodja; vgraditi v regionalno in nacionalno upravljanje)
2. Renaturacija območij, na naravi temelječe rešitve
3. Proti hudourniški ukrepi na manjših vodotokih v gozdovih
4. Ocena prilagojenosti obstoječega sistema odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode na PS, priprava in izvedba ukrepov
5. Pitna voda (večji, enotno upravljani vodovodi)

Infrastruktura in stavbe

Poplave in vročinski valovi bodo povzročili večjo degradacijo stavb in infrastrukture, kar bo povečalo stroške sanacije in zmanjšalo kakovost bivanja.

1. Gradnja in obnova infrastrukture odporne na podnebna tveganja (poplave, vročinski valovi)
2. Povezovanje na nivoju regij in dogovarjanje z državnimi inštitucijami o načrtovanju, izgradnji in nato tudi vzdrževanju infrastrukture
3. Trajnostna gradnja novih in obnova obstoječih stavb - energetsko učinkovito
4. Pospešitev postopkov priprave in sprejema prostorskih aktov
5. Dostopnost hlajenih javnih prostorov (atriji, pritlični prostori)
6. Ponovna uporaba padavinske vode

Nadaljnje aktivnosti

- Pregled strategije s strani občin
- Dopolnitev strategije z načrtovnimi aktivnostmi na Gorenjskem
- Sodelovanje na pridobivanju sredstev za izbrane ukrepe prilagajanja podnebnim spremembam

EUROPEAN UNION

Hvala!

#EUmissions

#HorizonEU

#MissionClimateAdaptation

© European Union, 2023

Reuse is authorised provided the source is acknowledged and the original meaning or message of the document are not distorted. The European Commission shall not be liable for any consequence stemming from the reuse. The reuse policy of the European Commission documents is implemented by Commission Decision 2011/833/EU of 12 December 2011 on the reuse of Commission documents (OJ L 330, 14.12.2011, p. 39).

All images © European Union, unless otherwise stated. Icons © Flaticon – all rights reserved.